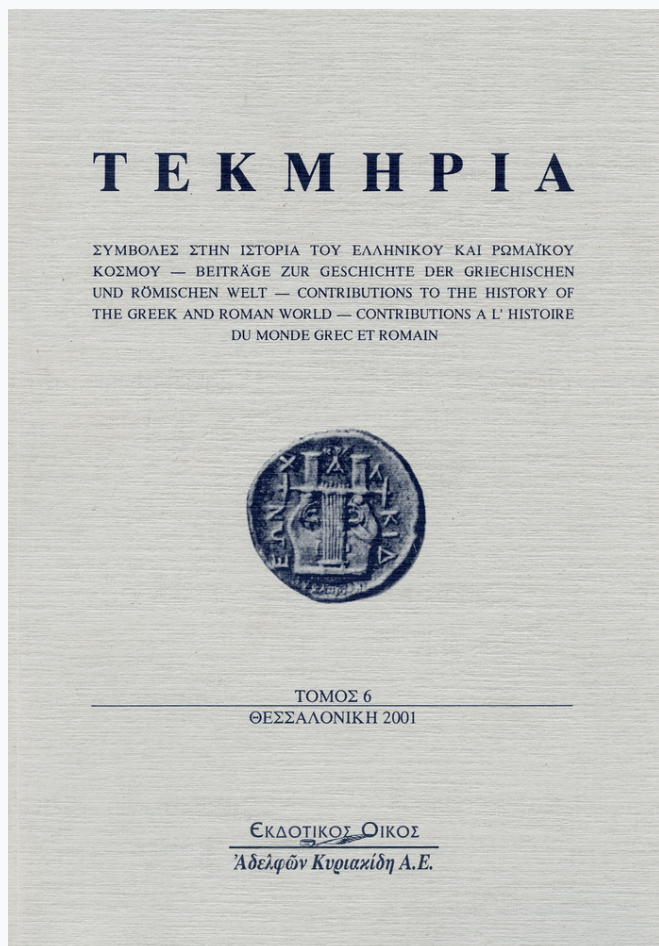


Tekmeria

Vol 6 (2001)



CORRIGENDUM στὰ «Ἐπιγραφικὰ Μακεδονικὰ Ι»
(Τεκμήρια 5, 2000)

Π. Μ. ΝΙΓΔΕΛΗΣ

doi: [10.12681/tekmeria.176](https://doi.org/10.12681/tekmeria.176)

To cite this article:

ΝΙΓΔΕΛΗΣ Π. Μ. (2001). CORRIGENDUM στὰ «Ἐπιγραφικὰ Μακεδονικὰ Ι» (Τεκμήρια 5, 2000). *Tekmeria*, 6, 159–162. <https://doi.org/10.12681/tekmeria.176>

Π. Μ. ΝΙΓΔΕΛΗΣ

CORRIGENDUM ΣΤΑ «ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΑ ΕΠΙΓΡΑΦΙΚΑ Ι»
(ΤΕΚΜΗΡΙΑ 5, 2000).

Στόν προηγούμενο τόμο τῶν *ΤΕΚΜΗΡΙΩΝ* δημοσίευσα μέ τόν τίτλο “Μακεδονικά ἐπιγραφικά” τόν ταφικό βωμό ἑνὸς Ρωμαίου βετεράνου ἀπὸ τὸ Σκρᾶ (νομοῦ Κιλκίς). Ἡ κατάσταση διατήρησης τῆς πέτρας, ὅπως φαίνεται καὶ στὴ δημοσιευόμενη ἐκεῖ φωτογραφία, εἶναι κακὴ λόγω φθορῶν, γεγονός πού ἄφηνε ἀρκετὰ ἐρωτηματικά ὡς πρὸς τὴν ἀνάγνωση καὶ κατανόηση τοῦ κειμένου της. Τύχη ἀγαθὴ τὸν περασμένο Ἰούλιο μελετώντας τὸ ἀρχεῖο τῆς ΙΣΤ’ Ἐφορείας Προϊστορικῶν καὶ Κλασικῶν Ἀρχαιοτήτων (Θεσσαλονίκη) γιὰ τὶς ἀνάγκες μιᾶς ἄλλης μελέτης ἐντόπισα τὴ σχετικὴ μέ τὸ εὑρημα ἀλληλογραφία πού ἀποτελοῦνταν ἀπὸ δύο ἔγγραφα καὶ μιὰ συνημμένη φωτογραφία. Τὸ κέρδος ἀπὸ τὸ ἀπρόσμενο αὐτὸ εὑρημα δὲν εἶναι διόλου εὐκαταφρόνητο, ἀφενὸς γιὰτὶ γνωρίζουμε ἔτσι ὅτι ὁ βωμὸς βρέθηκε τό 1955¹,

1. Τὰ δύο ἔγγραφα πού ἀφοροῦν τὴν εὑρεση τοῦ βωμοῦ ἔχουν ὡς ἐξῆς :

α) Βασίλειον τῆς Ἑλλάδος
Νομαρχία Κιλκίς
Ἀρ. Πρωτ. 16308

Ἐν Κιλκίς τῇ 3 -9-1955

Πρὸς τὴν Ἀρχαιολογικὴν Ὑπηρεσίαν
Δ/ντὴν κ. Μακαρόνα


Θεσσαλονίκη

Ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσωμεν ὑμῖν ὅτι εἰς τὸ χωρίον Σκρᾶ Ἐπαρχίας Παιονίας ἔχει ἀνακαλυφθῇ πρὸ τινος πλάξ φέρουσα ἐπ’ αὐτῆς γράμματα καὶ σημεῖα ἐμφαίνοντα τὴν ἀρχαίαν προέλευσιν ταύτης. Συνημμένως ἀποστέλλομεν φωτογραφίαν τῆς πλακὸς ταύτης καὶ παρακαλοῦμεν ὅπως προέλθῃτε εἰς περαιτέρω ἐνεργείας, ἐφ’ ὅσον κρίνεται ὅτι ἡ περίπτωσις αὕτη δεόν νὰ ἐφελκύσῃ τὸ ἐνδιαφέρον τῆς Ὑπηρεσίας σας.

Ὁ Νομάρχης Κιλκίς
κ. ἁ. α.
Ὁ Δ/ντῆς
Ἰ. Ἀναπλώτης

καὶ ἀφετέρου διότι ἡ φωτογραφία παρὰ τὴ μέτρια ποιότητά της ἀπεικονίζει τὸ μνημεῖο στὴ μορφὴ ποὺ εἶχε ἀμέσως μετὰ τὴν εὕρεσί του ἀρκετὰ ἱκανοποιητικά, μὲ ἀποτέλεσμα καὶ τὸ κείμενό του νὰ διαβάζεται πλέον καλύτερα καὶ νὰ βλέπουμε μέρος τοῦ χαμένου σήμερα κάτω τμήματος τοῦ βωμοῦ, ὅπου ὑπῆρχε ἐγγράρακτη παράσταση πελέκεως.

Λαμβάνοντας ὑπόψη καὶ τὴ φωτογραφία αὐτὴ (βλ. εἰκ. 1) τὸ κείμενο τῆς ἐπιτύμβιας ἐπιγραφῆς τοῦ Σκρᾶ θὰ πρέπει νὰ ἀναγνωσθεῖ ὡς ἑξῆς :

Ἀὐρήλιος Λούκι-
 ος βετρανὸς
 λεγιῶνος Πρεΐ-
 4 ας Μηνέρ-
 βασ μετὰ γυν[αι]-
 κὸς Ἀὐρηλίας Λε-
 8 πούλας  κέ τ[έ^{vac}]-
 νου Ἀὐρηλί[ου]
 Πατέρνο[υ ᾰ^{vac}]-
 νέστησ[εν^{vac}].

παράσταση πελέκεως

β) Βασίλειον τῆς Ἑλλάδος
 ΙΑ' Ἀρχαιολογικὴ Περιφέρεια
 Θεσσαλονίκη

Θεσσαλονίκη 9-9-1955

Πρὸς
 Τὸν κ. Δ/τὴν Δημ. Σχολείων Σκρᾶ
 Εἰς Σκρᾶ Παιονίας

Καθ' ἃ ἀνήγγειλεν ἡμῖν ἡ Νομαρχία Κιλκίς διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 16308 / 3.9.55 ἐγγράφου της, εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ χωρίου σας εὐρέθη πρὸ τινος ἀρχαῖος λίθος μεθ' ἑλληνικῆς ἐπιγραφῆς. Παρακαλοῦμεν, ὅπως μερμνήσητε διὰ τὴν περισυλλογὴν καὶ ἀσφαλῆ φύλαξιν τῆς ἐπιγραφῆς ἐν τῷ Σχολείῳ σας μέχρις ἀφίξεως εἰδικοῦ ἀρχαιολόγου, ἀποστείλητε δὲ ἡμῖν κατὰ τὸ δυνατόν ἀκριβὲς ἀντίγραφον ἐν σχεδίῳ τῆς ἐπιγραφῆς.

Ὁ Ὑπουργὸς
 τῆς ΙΑ' Ἀρχαιολογικῆς Περιφέρειας
 Χαρ. Ἰ. Μακαρόνας

Οί νέες αναγνώσεις δείχνουν ότι ο βωμός είχε στηθεί πάνω στον οικογενειακό τάφο του βετεράνου Λουκίου. Τό cognomen του γιου του μαρτυρείται σπάνια στη Μακεδονία και συγκεκριμένα σε επιγραφή από την περιοχή των Βυλαζόρων ("Ανω Μακεδονία)². "Όσον αφορά εκείνο της γυναίκας του δεν μπορεί να αναγνωσθεί με ασφάλεια λόγω του τρόπου με τον οποίο μάς παραδίδεται το πρώτο τριγωνικό του γράμμα. Χάρη στην εγγράρακτη παράσταση πελέκεως (στο κάτω μέρος του βωμού)³ μπορούμε τέλος να υποθέσουμε βάσιμα ότι ο βετεράνος Αὐρηλῖος Λούκιος θὰ ἀσχολοῦνταν με τὴν ὕλοτομία, γιὰ τὴν ὁποία προσφερόταν ἡ δασώδης περιοχή τοῦ Σκρᾶ.

Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Παντελῆς Μ. Νίγδελης

2. Βλ. N. Vulic, "Anticki spomeniki nase zemlje", *Spomenik* 71 (1931) 28, ἀρ. 53 : *Αὐρ(ῆ)λιος Διοσκουρίδης παλαιστρατιώτης Πατέρων / ἰδίῳ θρεπτῷ / μνείας χάριν*. Γιὰ τὸ cognomen αὐτὸ γενικὰ βλ. H. Solin–O. Salomies, *Repertorium nominum gentilium et cognominum latinorum*, Hildelsheim–Zürich–N.York 1994², 376.

3. Γιὰ παραστάσεις ἀγροτικῶν ἐργαλείων, ὅχι ὅμως πελέκεως, σὲ ταφικά μνημεῖα ἄλλων περιοχῶν τῆς Ἄνω Μακεδονίας βλ. π.χ. N. Vulic, *Spomenik* 98 (1941-8) 58 καὶ 64 (περιοχὴ Καβαντάρι).

*SUMMARY*CORRIGENDUM IN "MACEDONICA EPIGRAPHICA"
(*TEKMERIA* 5, 2000)

One year after the publication of the funerary altar of the Roman *veteranus* Aurelius Lucius from Skra (Praefecture of Kilgis) in *Tekmeria* 5, 2000, 136-139, the author discovered in the archive of the 16th Department of Prehistorical and Classical Antiquities the correspondence referring to its discovery in 1955. Although the quality of the photograph is not very good, it still shows in a satisfactory way the monument in its state of preservation immediately after its discovery. This permits a better reading of the text than the one presented by the author in the last volume of *Tekmeria*. On the photograph one may also see an engraved double axe on the lower part of the altar, which is now lost.



Π. Μ. Νίγδελης, Εἰκ. 1